

PARDIÑAS, A VOZ QUE VAI POR DENTRO

“ Todo está negro, as sombras envolven a vereda / e nin o ceo téñ ollos, nin o pinar ten lingua”. / “Uns magoan querendo consolare, / outros o dedo afíncanos na chaga; / mais o peor de todos é o traidore / que repite ao ferirnos: ¡todo pasa!.” (Follas Novas. Rosalía de Castro; Santiago, 23 de febreiro 1880)

In memoriam: Angrois, Amigo e Solidario, 24 de xullo 2013

Sei da Chaira tanto coma un home, e menos cá muller, que nos conleva en sorriso e ventre, en luz e recaladas. Elas que son da Terra e Mar. *Penélopes*. Veño aquí deica a paisaxe que se sabe a pé de paso, paseniña canda nós e nunca en carreira, carreiro, estrada, autopista, stop. Velocistas son os anos e os séculos. E nunca as horas e os días. Aquí medra a profecía. Chegas, ollas, gostas, falas só, nembras a toponimia, cantas canda a merla e asubías Parga ao lonxe naquela luz tan rouladora do berce que é un rodopío de fonemas que renxen ao compás do grito do naipelo que sempre somos a pedir máis nai e tantos tantos bicos: ollos que namoran e axiña as voces e os ecos do *rou rou, meniño é...*

E nai aleita, sobe o ritmo da donante, luces son a flor das bidueiras, zocas o seu ventre, pasos os camiños. E neno impa ou grita coma un fol da nada que fai ritmo, música. Entra o gato pola porta do cuarto que é silencio. Mico axexa; o rabo medra e move o aire que fai vento para que nai saiba resistir a calor que vén de fóra e mais da pedra da lareira. Esa pedra que ten trescentos anos de alimento; e sabe a música da Lingua; e canta e ri e

chora a un case tempo de aloumiño ou de pesar. Solidaria pedra do lume; incendio. Bicos de palabras e as faíscas que pillan bolboretas na cambota. Luz do fogo e do carballo, raíz. E a gramalleira en pé: o ferro dos ferreiros nos aneis; lume e calda. O tempero do pote onde se coce en tanto mar de tizón manso ese *polbo* que é de amor e non de mar, para que a Terra cubra, encha de futuros os sorrisos dos naipelos e de bicos os avós, que sempre dan e contan, cantan, palabrean, ata que o sono vence abeirando de cedo na mañá.

A muller é de seu e de noso a grande trepia cara ao destiño: a profecía, o caxato, o canto mailo colo; e sempre a espera. Velaí que sexan elas o meu ritmo, a mellor memoria. E velaí que cadren ben aquí nesta terra das augas, das temperaturas, das viaxes de ida e volta. Imos indo. E nas arestoras estou, estamos, con todas e con todos vós, en corpo espido. Aínda que os lenzos queiran e saiban ocultar dende a luz das tecedeiras, coas modas anovadas e as tecnoloxías de refacer as sabas mailos cobertores, ocultación inútil tamén do noso íntimo. A beleza natural conleva os adubíos da palabra: esas voces que son namoro de seu, tan caladiñas coma un bico que sesea e vai de percorrido emocional cara ao profundo da mensaxe e toca o ceo do padal que abre paseniño onde deita a flor do soño e medra entón o mundo dos amantes, a calda, a fonte, o beneficio. E digo chaira, cotovía, cuco, bubela, bidueira, ameneiro, toxo, chorima, río. Abonda para namorar dos ollos do profundo a quen chega e sinte e abre axiña a mao nas labaradas da emoción e a porta aberta dunha bágoa que cumpre a recibida. *Terra ancha*, dixo alguén con luces, coma en incendio. *Terra en aire*, digo eu agora e sempre aquí, feliz e levitante, trasnoitado de venturas, coma nos eidos e nos mares que son da miña estima. E *luces*, ese contraste das horas: ese mandil das cores do arco da vella, que na adolescencia feminina loce precavido para máis namoro, para máis fulgores cara ao amor que vai por dentro: a casa en abril, o vento das viradas, o ceo espido, a nube baixa das pingueiras que bebe o chan cara ao profundo. E nace a auga de beber. Aquela primeira vez en mao, coma se un colo, para que a boca resfríe e sexa a sede aquí un beneficio. Auga de noso. Auga dos milenios. En prodixio agroma a canle do muiño, en superficie que se fai doada, coma se a lareira dos séculos e un lume á brasa fose o labrego facedor do encanto que non se apaga na noite

nen nos días. Auga quente, mornura, augas de interiores, aló no sochán, esa que vén de lonxe, burbulla e acouga en nai marabillosa: a profecía da códea mineral que sabe compracer a quen necesita do hidróxeno e do oxíxeno da vida para se compor na danza das alquimias en agradábel danza, pinga, fonte, encoro da grande menciña dos solagos. Auga do Sol. Auga da Luz. Auga da Terra. Calda caladiña.

E *cadaquén* de eivado soña aquí por vida. E *cadalén* de visitante dos namoros, que volta e sabe, di que resucita. A maxia do conforto. O beneficio. A Poesía. Non é así ao chou coma nas outroras e as arestoras cohabita o canto da terra en testemuña, herdanza. E nacen as criaturas que soñan ser, elas e eles, facedores de palabras, tecedeiras dende o albor, afiadores do verso, a palresía do seu mundo, que é de noso. E velaí o lugar, a parroquia, a bisbarra, o mundo da ambulancia en roda tarazana que percorre os universos do planeta que nos fía, afía, confía e palabrea en galego universal coa voz do paraíso: As Américas, As Asias, As Europas, Áfricas, As Illas, Os Océanos. Auga e Terra. Aí estamos, resistimos. Somos. Prosa e verso. Sinaturas. As Orixe. Tanto o orgullo. Tantas as estimas.

Veño hoxe aquí coma un paxaro madrugueiro, por acaso un xílgaro de Quian, a aldea campesiña dos namoros. Tráiovos a cor da mazá reineta dos carreiros, coma un recendo á Historia Humana e Literaria que vos honra dende os séculos; fiando na roca da vida, confiando nas avenidas do progreso. E por outro acaso veño tamén dende a Terra do Medio, cerna e patrimonio, un abrocho de lembranzas que están no enigma, nas mámoas, nos petroglifos e nos castros. Fulgor dos séculos en vida permanente. Canto e hora nesta data do catro de agosto 2013. De ida e volta, coma o cuco. E por outra certeza veño na esperanza da mañá morniña do silencio na casa labrega; hora da mesa e do xantar, coas nosas bocas máis felices e palabreiras dos universos que acreditan a ledicia. Veño, quero dicir tamén, dende o mar de Cangas, onde se bica o océano. Alá e acó, non hai légoas nin millas das distancias na memoria e no cariño. A vida en pé, na confianza e na certeza en vos saber a todas e a todos, nas esperas e na saúde plena da Terramar de noso. Festa. Romaría. Lingua.

Poetas. ¡Que ben me cadrades hoxe aquí! Nominados merecentes - que eu concedería ex aequo - da memoria das Letras Galegas 2014; dos fulgores

do setestrello, seareiros e activos do cosmos literario, per omnia saecula. E digo Fiz Vergara Vilariño e digo Xosé María Díaz Castro. Irmaus de noso e dende xa no Alemparte das palabras e das flores, esa alquimia. Son as imaxes que conlevo dende hai anos no meu fardel das noites e os mences. Arrecende a terra a verso e o mar navega en ardentía. Volos dous na lucerna, tan no cimo das estrelas, tan de obra, tan de Poetas. O morador de Santalla de Lóuzara Xabreira fixera tamén aquí con vós a ceifa e a colleita solidaria de todas as estimas, ese orgullo que se entrega e que se dá en Pardiñas; ese convencemento de que hai amor nas atmosferas da vida para el en permanencia de Trobar e de Xograr ben grande cos Silencios, muiñeiro e roulador, tanto cariño: “Xamais viches o mar, Eili belida. / Mais entrambos moramos terra adentro / entre laios de amor, fouce e gadaña” . E o asubío do neno grande de Vilariño dos Cregos, dos Vilares de Parga - “desorballando os prados coma sono”- desce do universo e nimba o ceo da Terra dos Algures. Tece, calceta a diario nun “rou rou” dende cativiño do berce e abre os mundos da diáspora. Aló nos cirros, tan no outo, outea, labra, palabrea, pespunta coas agullas e camariña e nimba un libro que é un edificio en pé dos séculos da vida.

Dixen. Fica nesta escrita do Pentium Word Inspirin Innovatium, que seica é a modernidade na calceta con marcha automática e por demais frieira. Porén déixovola aquí en voz agradecida de mornura e de cariño. Vós: Elas, Eles. E as apertas das sobreiras. ¡¡Que sempre solle e chova de seu a tanta vida!!

“E cante o carro o canto alegre da historia nosa / na mañá de outono e inverno a canseira dos bois”

Xosé Vázquez Pintor

Pardiñas-Guitiriz, domingo, catro de agosto 2013

